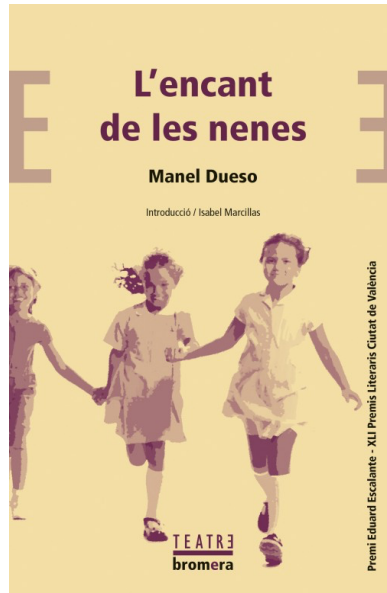

L'encís del monstre

Autoria: Manuel Dueso
Introducció d'Isabel Marcillas
Títol: *L'encant de les nenes*
Editorial: Bromera, Alzira, 2024
101 pàgines

El mes d'abril de 2008 tota Europa i mig món es van veure trasbalsats per la notícia que un honorable ciutadà austríac havia segrestat i violat la seua filla durant 24 anys, en un soterrani masmorra construït en secret sota la mateixa casa familiar i que, resultat de les agressions, en van nàixer set fills/nets de Josef Fritzl, un enginyer electricista. Incest, pedofília, pederàstia, abusos..., en definitiva, terror en una xicoteta ciutat centreeuropea. Fritzl no era el primer ni l'últim, però la duració en el temps, la convivència o doble vida amb les víctimes (segrestada i descendents), i amb la mare/àvia d'aquelles i muller del pedòfil, atorgaren a la història una truculència difícil d'imaginar i de pair per la civilitzada Europa i el món en general.

Natura morta (2009), de Jordi Faura, dramatitza el terror de l'episodi succintament descrit i indaga en la ment malalta del botxí i de les víctimes, i de la societat. L'obra va ser guardonada amb el Premi de Teatre Palanca i Roca l'any 2008 i publicada per la col·lecció de Bromera Teatre. Òbviament, el text de Faura no és el primer títol que tracta

temes relacionats amb la pedofília, però potser sí que en recrea un dels episodis més esgarrifosos.

Manuel Dueso (Sabadell 1953), tal com s'explica en la introducció preparada per Isabel Marcillas, té una llarga vinculació a l'escena catalana: estudis a l'Institut del Teatre, deixeble de Sanchis Sinisterra, participà en la fundació de Teatro Fronterizo (1977-1987) i de la Sala Beckett (1989), i compta amb una llarga activitat com a actor de teatre, televisió o cinema, en paral·lel a una dedicació menys coneguda com a director, pedagog, guionista o autor dramàtic de més de vint-i-cinc títols.

L'encant de les nenes, Premi Eduard Escalante dels XLI Ciutat de València (2023), ens situa davant de la vida aparentment plàcida d'una família de classe mitjana (un veterinari, una infermera, tres filles i, després, un net, i les parelles de dues de les filles) al llarg de trenta anys, dominada per un encisador depredador sexual. El text presenta elements de contacte amb el de Faura, no tant des d'un punt de vista teatral, com per les característiques psicològiques del monstre que s'embosca sota la faç del modèlic pare de família. Aquest rostre amaga un manipulador que, a través de l'amor patern que prodiga, té sotmesos i terroritzats els diferents membres de la família. Les filles majors no troben l'empara necessària d'una mare que ignora massa de les coses que passen dins de casa, tot i que sospita de les relacions del marit amb altres treballadores de la clínica. És significatiu que a l'escena 2, Maria, per defensar-se de les visites nocturnes del pare, li llança al cap una casa de nines, que es bada mentre li fa un trauc al cap al progenitor. La mare creu la mentida del marit i ignora la por de la filla.

L'obra consta de 14 escenes que Dueso articula en dos eixos dramàtics paral·lels que acaben convergint, però que evolucionen en un sentit temporal invers: "La primera línia comença en el moment actual i al llarg de sis escenes (A, B, C, D, E i F) retrocedeix dotze mesos, moment en què li és diagnosticada la malaltia, mentre que la segona línia comença trenta anys abans de l'escena A i, a través de set escenes (1, 2, 3, 4a, 4b, 5 i 6), arriba fins el present". Si l'escena A és el moment actual, l'Epíleg és la continuïtat i final. La primera línia representa l'últim any de vida de Jaume, el veterinari que, justícia poètica, està afectat per un càncer de penis amb metàstasi, i té lloc als peus del llit d'hospital, amb la família reunida. Cada escena (que retrocedeix uns mesos) suposa el comiat d'un dels membres; la segona línia es desenvolupa en el saló de la llar familiar i

conta la difícil relació entre els progenitors i l'estupre del pare, i com els secrets es van amagant pels racons de la casa familiar, i s'hi van podrint. En l'Epíleg, el marit, prostrat i ja en els últims moments de vida, resta sol en mans de Rosa, la muller, que va emmudir d'ençà que va saber qui era el responsable de l'embaràs de la filla i pare del seu net. Rosa no pot permetre que la malaltia s'emporte lentament aquell monstre narcisista. Hi ha arribat l'hora de recuperar la veu, de parlar i de passar comptes.

Manuel Dueso ens proposa una reflexió sobre els inferns de cada dia, protagonitzats per persones "normals", professionals exemplars de la comunitat, però que arrossequen una patologia de domini sobre els més febles que estan al seu càrrec. Personatges com Jaume, capaç d'abusar d'algunes de les treballadores de la clínica, o de les pròpies filles, i de sotmetre psicològicament la parella i mare fins anul·lar-la. I tot això passa, no en una ciutat llunyana d'arreu del món, sinó en el si d'una família qualsevol del nostre veïnat de les que ens trobem cada dia a la mateixa vorera de casa, que saludem a l'escola o amb les filles i fills de la qual hi juguen els nostres.

Biel Sansano